

KAKO MOTIVISATI GRAĐANE SRBIJE DA KORISTE ENERGIJU SUNCA ZA PROIZVODNJU ELEKTRIČNE ENERGIJE

Autor:

Aca Udicki, dipl.inž.geologije

Novi Sad, septembar 2023.god.

USKLAĐENOST SA EVROPSKOM UNIJOM

Delimično usklađen sa propisima Evropske unije i mного preuzetih obaveza.

Postojeći zakonski okvir, nije dovoljna motivacija građanima Srbije, da u većem broju investiraju svoj novac, u proizvodnju „struje“ iz energije sunca.

ŠTA DOBIJAMO POVEĆANJEM USKLAĐENOSTI

Decentralizaciju proizvodnje električne energije.

Povećanje % energije
iz obnovljivih izvora.

Da građani Srbije,

odluče da ulože svoj novac
u izgradnju malih postrojenja
za proizvodnju električne energije,
naročiteo **korišćenje energije sunca.**

PROPISI REPUBLIKE SRBIJE

Usvojeni propisi:

- Zakon o energetici
- Zakon o korišćenju obnovljivih izvora energije
- **Uredba** o kriterijumima, uslovima i načinu obračuna potraživanja i obaveza između kupca (značajana za demotivaciju)

ZNAČENJE IZRAZA: KUPAC-PROIZVOĐAČ

Izraz **kupac-proizvođač nije ista**, pa može dovesti do različitih tumačenja njegovog značenja

- Višak proizvedene električne energije **predaje** u prenosni sistem, ili **isporučuje** u prenosni sistem.

Oba izraza su **POGREŠNA**

i nisu u skladu sa članom 82. Ustava, koji određuje tržišni privredni ambijent.

TREBA izraz, u skladu sa Ustavom “**prodaje i isporučuje**”.

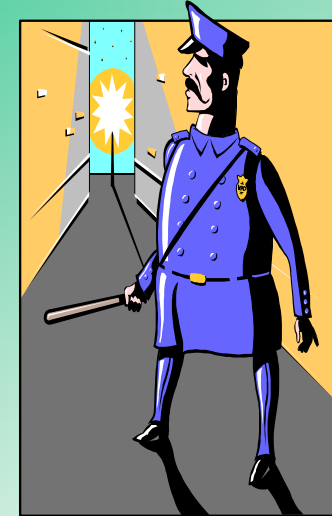

OTEŽAVAJUĆI ELEMENTI ZA GRAĐANE

Članu 25., stav 7, pomenute **Uredbe** određuje da kupac – proizvođač bez prava na naknadu predaje snabdevaču višak električne energije utvrđen u tekućem obračunskom period.

U Vojvodini znaju price predaka o postojanju sličnog propisa, koji je važio u period 1945.-1950. da se višak proizvoda, tada **hrane**, uzima bez prava na naknadu **od** proizvođača/**paora**.

Pravi tržišni pristup 6

DIREKTIVA 2018/2001

o promociji korišćenja energije iz obnovljivih izvora - VAŽNE ODREDBE

- „Potrošač vlastite obnovljive energije” znači krajnji korisnik koji deluje u svom prostoru, koji proizvodi električnu energiju iz obnovljivih izvora za vlastitu potrošnju, uz uslov da ta aktivnosti ne čine njihovu glavnu komercijalnu ili profesionalnu delatnos.t
- Država osigurava da proizvođači energije iz obnovljivih izvora odgovaraju na tržišne signale vezane za cene i uvećaju svoje tržišne prihode.
- Država može od aukcije izuzeti mala postrojenja.
- Država osigurava da se podrška za električnu energiju iz obnovljivih izvora pruža na otvoren, transparentan, kompetitivan, nediskriminatorski i troškovno efikasan način.

DISKRIMINACIJA KUPCA-PROIZVOĐAČA

EPS, kao najveći snabdevač tržišta Srbije električnom energijom,

plaća proizvođačima istog
proizvoda, električnu energiju,

2-3 puta (200-300%)

različite cene i to je određeno propisima.

Korisnik fid-in tarifa, tj.

povlašćeni proizvođač

„struje“ ima 2-3 puta veću

cenu od malog proizvođača tj. kupca-proizvođača.

CENA koju plaća kupac struje EPS-u i DRŽAVI CENA koju EPS plaća kupcu-proizvođaču

Kupac-proizvođač za potrošenu „struju“ plaća EPS-u,
u junu 2023.godine, za zelenu dnevnu tarifu, 8,336 dinara/kWh.
Na ovu cenu obračunava se akciza, naknada za povlašćene
proizvođače “struje”, naknada za energetska efikasnost i PDV.

Kupac-proizvođač plaća 13,272 dinara/kWh za
potrošenu „struju“

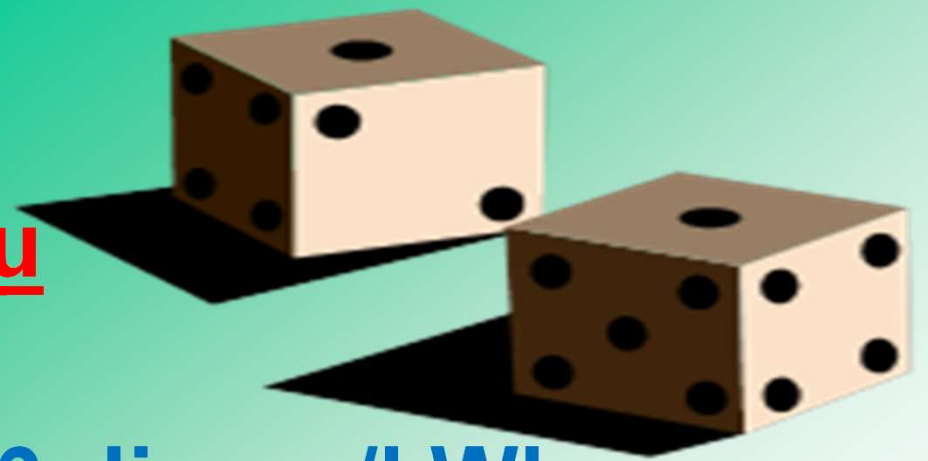
Kupac-proizvođač,

EPS-u za isporučenu struju

•kada oduzmemo “čuvanje” od

3,88 dinara/kWh, dobije 4,456 dinara/kWh

•nezna da li mora da plati akcizu i PDV na isporučenu struju,
iako je uobičajeno da te naknade državi plaća krajnji korisnik.₉

CENA koju EPS plaća povlašćenom proizvođaču

Fid-in tarifa, za solarne elektrane izgrađene na objektu (krovu), snage do 30 kW, iznosi 24,17 dinara/kWh.

Obaveze koje ima svako pravno lice (amortizacija, investiciono i tekuće održavanje, zarade, razni porezi, akcize, rate kredita,...), može da bude oko 50% od cene fid-in tarife.

Čist profit povlašćenog proizvođača od 12,08 dinara/kWh.

ŠTA TREBA UREDITI PROPISIMA

- **Građanima** treba da omogućimo da postignu približno **istu cenu kao “povlašćeni proizvođači”**.
- **Elementi** koji se moraju uračunati u cenu, koju kupac-proizvođač “struje” iz energije sunca naplaćuje za proizvedenu, predatu i prodatu “struju” EPS-u/snabdevaču su: **obračunska snaga kW**; **zelena dnevna/noćna tarifa** maloprodajne cene 1 kW „struje“ i **naknada za podsticaj** **povlašćenih proizvođača** **električne energije**.
- **Za jun 2023.godine** ta cena bila bi **10,251din./kW**

Doprinos predloženih rešenja poboljšanju zaštite životne sredine, u skladu je sa članom 74. Ustava Republike Srbije, a omogućava

- zaštitu slobodnog/nezauzetog zemljišta, kao neobnovljivog i ograničenog prirodnog resursa;
- povećanje procenta proizvodnje ukupno potrebne energije iz obnovljivih izvora;
- smanjenje udela gasova staklene bašte;
- EPS tokom leta, može da smanji proizvodnju iz termo i/ili hidroelektrana i poveća rezerve resursa (uglja i/ili vode), za zimu;
- EPS tokom leta smanjuje potrošnju uglja;

HVALA

